

Fijn ouder worden in Zuid

Activiteitenplan 2024/2025

Rashna Kadier

24 februari 2025

Inhoud

1 Opdrachtformulering	3
1.1 Fijn ouder worden in Zuid	3
1.2 Opgave per gebied voor ouderen	4
1.2.1 Buitenveldert, Zuidas	4
1.2.2 De Pijp, Rivierenbuurt	5
1.2.3 Oud-Zuid	6
1.3 Doelstelling integraal uitvoeringsplan	6
1.3.1 Ouderenhuisvesting	7
1.3.2 Sociaal domein: vitaal ouder worden	7
1.3.3 Openbare ruimte	8
1.4 Resultaat	8
1.5 Rol van de projectleider	8
1.6 Financiën	9
1.7 Projectteam	9
1.8 Projectduur	9
2 Activiteiten voor ouderenhuisvesting	10
2.1 Het opzetten van zorgzame buurten	10
2.2 Voorbereiden op ouder worden (wonen, inkomen, gezondheid, zorg)	12
2.3 Verkennen van nieuwe vormen van woningaanpassingen	15
3 Activiteiten voor vitaal ouder worden	17
3.1 Verbeteren (mentale) gezondheid van ouderen	17
3.2 Preventieve gezondheid	18
3.3 Onderzoeken wegnemen barrières voor zorgpersoneel	20
3.4 Weerbaar maken van ouderen	21
4 Activiteiten openbare ruimte	24
4.1 Inrichting oudervriendelijke openbare ruimte	24
4.2 Onderhoud openbare ruimte	26
5 Verantwoording	28
5.1 Verantwoording / monitoren	28
5.2 Deelname aan overleggen	28
5.3 Communicatie	29
Bijlage 1 Overzicht ambitie bestuur, gebiedsopgave en focusopgaven sociaal	31
Bijlage 2 Top 10 oudervriendelijke leefomgeving	42
Bijlage 3 Kenmerken levensloopbestendige routes	43

1 Opdrachtformulering

1.1 Fijn ouder worden in Zuid

De integrale opgave 'Fijn ouder worden in Zuid' is geagendeerd als meerjarige gebiedsopgave 2023 -2026 voor de gebieden Buitenveldert, Zuidas, De Pijp, Rivierenbuurt en Oud-Zuid, met als doel bij te dragen aan een oudervriendelijk stadsdeel en ons voor te bereiden op de (dubbele) vergrijzing. In 2021 is er een integraal uitvoeringsplan ouderen opgesteld met een verkenning en analyse. Dit plan van aanpak is een vervolg daarop en richt zich op de daadwerkelijke uitvoering van activiteiten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en gebiedsopgaven sociaal¹.

In Zuid wonen veel ouderen, in absolute aantallen zijn we het meest vergrijsde stadsdeel van Amsterdam. Daarnaast groeit het aantal ouderen de komende tien jaar hard. De verwachting is dat in 2030 bijna een vijfde van de inwoners van Zuid 65 jaar of ouder is. De helft daarvan is 75-plusser. Ook wonen in het stadsdeel het hoogste percentage en grootste absolute aantal thuiswonende 65-plussers met dementie. De snelle stijging van het aantal ouderen vraagt dus om een breed pakket aan activiteiten, projecten, initiatieven o.a. op het gebied van ouderenhuisvesting, toegankelijk aanbod van sporten en bewegen, veiligheid, mentale veerkracht en een verbeterde woon- en leefomgeving.

Doelstelling voor dit project is als volgt geformuleerd:

Met een integrale blik activiteiten uitvoeren op het gebied van huisvesting, sociaal domein en openbare ruimte zodat ouderen vitaal ouder kunnen worden in stadsdeel Zuid. Dit levert een bijdrage aan fijn ouder worden in Zuid.

In het verlengde van deze opgave is in het bestedingsvoorstel voor het budget gebiedsgerichte opgaven in 2024 en 2025 middelen gereserveerd (GGOB 2024 en 2025, deelbudget ouderen). Hiermee kunnen activiteiten (van onderop) geïnitieerd of uitgevoerd worden die een bijdrage leveren aan het oudervriendelijk maken van de gebieden en die bij voorkeur zichtbaar zijn voor bewoners. De activiteiten zijn een plus op het reguliere werk vanuit de gebieden, zorg- en welzijnspartners. Dit budget geeft ruimte om te experimenteren en om zaken in beweging te krijgen. Daarnaast wordt er ook een koppeling gezocht naar andere budgetten om initiatieven uit te voeren die bijdragen aan het fijner ouder worden in Zuid.

¹ De gebiedsopgave sociaal beschrijft onze focus en die van onze partners in de periode 2025-20230 op een bepaald thema en/of voor een bepaalde bewonersgroep in een gebied, wijk of buurt.

Dit uitvoeringsplan is een uitwerking van de opgave *Fijn ouder worden in Zuid* en geeft concreet aan welke activiteiten we voor ogen hebben om uit te voeren. Elk activiteit wordt getoetst of het een bijdrage levert aan:

- Ambities dagelijks bestuur stadsdeel Zuid 2022-2026;
- De meerjarige gebiedsopgave van de gebieden (MJGO) en het uitvoeringsplan 2024 en 2025;
- De gebiedsgerichte opgaven sociaal 2025 - 2030 (GOS);
- Het stedelijk programma Ouderen in Amsterdam 2024-2029, Age Friendly City;
- Het stedelijk programma Vitaal Ouder Worden, programmaplan 2023-2026;
- De uitvoeringsagenda Ouderenhuisvesting 2024-2027;
- Het Koersprogramma Amsterdam maakt Ruimte.

1.2 Opgave per gebied voor ouderen

In de meerjarige gebiedsopgave 2023-2026 en gebiedsgerichte opgave sociaal 2025-2030 zijn er per gebied de specifieke opgaves benoemd. Per gebied wordt ingegaan op de kenmerken van het gebied zowel cijfermatig als de sociale en fysieke vraagstukken die er spelen. In bijlage 1 is er een overzicht van de bestuurlijk vastgestelde doelstellingen en focusopgaves die betrekking hebben op de doelgroep ouderen in Zuid.

1.2.1 Buitenveldert, Zuidas

In 2024 woonden in Buitenveldert, Zuidas, met name in Buitenveldert 5.500 bewoners van 65 jaar of ouder (18,7%), en dat aantal blijft toenemen. Buitenveldert kenmerkt zich door het hoge aandeel alleenwonende zelfstandige 75-plussers (6%). Voor hen is een sociaal netwerk essentieel, maar ondere een groeiende groep ouderen neemt de eenzaamheid en het sociale isolement toe. Dit gaat gepaard met gezondheidsproblemen, verminderde mobiliteit en financiële beperkingen. Bovendien kan sociaal isolement vergroot worden door de toenemende digitalisering van de samenleving en de afstand tot (maatschappelijke) voorzieningen. In Buitenveldert zijn ouderen ook vaker betrokken bij babbeltrucs, digitale criminaliteit en complexe zorg- en overlastsituaties. Het gebrek aan levendigheid op straat, met name in de avonduren, is van invloed op het gevoel van veiligheid. De problematiek is niet altijd even goed zichtbaar omdat veel ouderen geen hulp vragen. De vraag om ouderen te ondersteunen in hun zelfstandigheid en participatie zal alleen toenemen. Zo ook de druk op de mantelzorgers en informele netwerken.

De fysieke leefomgeving in Buitenveldert biedt niet altijd de voorwaarden om prettig oud te worden. Ook is de verbinding met de omliggende gebieden een uitdaging door veranderingen in het OV of doordat ouderen zelf beperkt mobiel zijn. Ook wordt de afstand voor ouderen ook groter naar buurt- en of zorgvoorzieningen die nodig zijn om langer thuis te blijven wonen. Vanuit het participatief actieonderzoek Amsterdam Age Friendly City is de werkgroep Oudervriendelijk

Buitenveldert ontstaan. Deze werkgroep zet zich in om Buitenveldert aantrekkelijk te maken en te houden voor ouderen.

In Buitenveldert zijn er meerdere woonzorgcentra en seniorenappartementencomplexen gericht op zorg, service en welzijn, denk aan Woonzorgcentrum Buitenveldert, het Huis van Elisabeth Otter-Knoll, het Marius ten Catehof, Beth Sjalom en het Menno Simonszhuis. Het Menno Simonszhuis is reeds gestart als een Lang Leven Thuis Flat waarbij de focus ligt op het langer zelfstandig blijven wonen. Hier is een flatcoach gestart die bij bewoners achter de voordeur komt en achterhaalt wat de bewoner nodig heeft en daarop inspeelt met de samenwerkende partijen. Op de Zuidas start in 2025 de bouw van nieuwe seniorenappartementen waaronder ook een woongroep bestemd voor dementerenden en hun partners. Ter aanvulling komen er ook zorgvoorzieningen in het gebouw.

Voor een aantal locaties in Buitenveldert en Zuidas is het opzetten of doorontwikkelen van een zorgzame buurt een interessante verkenning.

1.2.2 De Pijp, Rivierenbuurt

In De Pijp en Rivierenbuurt wonen in absolute aantallen momenteel de meeste ouderen van Amsterdam (circa 9.000 nu tot circa 10.300 in 2030) met name in de wijken Oude Pijp, Zuid Pijp, Scheldebuilt en Rijnbuurt. Veel ouderen willen graag in hun buurt blijven wonen, veelal vanwege hun sociale netwerk. Het gebied is onvoldoende ouderenvriendelijk wat betreft de inrichting van de wijk (openbare ruimte), het voorzieningen- en zorgaanbod en het sociale netwerk. Daarom is het van belang dat ouderen uit dit gebied tijdig toekomstbestendige woningen zoeken zodat ze een ondersteunings- en zorgnetwerk om hun heen hebben.

Bijna een kwart van de ouderen heeft een minimuminkomen. Oudere niet-westerse migranten ontwikkelen eerder gezondheidsklachten en het aantal migrantenouderen met dementie stijgt. In de Diamantbuurt, Rijnbuurt-West en Burgemeester Tellegenbuurt is sprake van veel armoede onder ouderen en in de laatste buurt speelt ook veel kwetsbaarheid onder ouderen.

Er is een groot tekort aan woningen die geschikt zijn voor ouderen. Ook wonen veel ouderen op bovenwoningen. Vaak worden deze woningen particulier gehuurd en zijn ze niet of moeilijk aan te passen aan de behoeften van de bewoners. Daarnaast betalen deze bewoners een steeds groter deel van hun inkomen aan energiekosten omdat de woningen slecht geïsoleerd zijn.

In de openbare ruimte ervaren ouderen die bijvoorbeeld slecht ter been zijn of afhankelijk zijn van een rollator of rolstoel veel knelpunten als het gaat om toegankelijkheid. Het oversteken van drukke straten kan een grote uitdaging zijn, en foutgeparkeerde fietsen en scheefliggende stoeptegels vormen obstakels.

In het gebied zijn twee stadsdorpen actief, De Pijp en Rivierenbuurt. Beide stadsdorpen richten zich op nabuurschap van en voor met name ouderen. Ze zorgen ervoor dat ouderen zo lang en zo

goed mogelijk in hun eigen buurt kunnen blijven wonen en daarbij de regie over hun eigen leven kunnen voeren. Een sleutelbegrip daarbij is het bevorderen en versterken van sociale cohesie.

Daarnaast is er de afgelopen drie jaar de proeftuin d' Oude Raai uitgevoerd. Hierbij werd nadrukkelijk samengewerkt tussen zorg- en welzijnspartijen. Daarnaast bezocht een thuiscoach ouderen in de Pijp en Rivierenbuurt en begeleidde deze ouderen naar het meest passende zorg- en welzijnsaanbod. Hier wordt een vervolg aangegeven.

1.2.3 Oud-Zuid

In Oud-Zuid wonen momenteel circa 8.500 ouderen, waarvan 40 procent ouder is dan 75 jaar. Het aantal ouderen stijgt naar ongeveer 9.300 ouderen in 2030. Een deel van de ouderen in dit gebied is terughoudend in het vragen om hulp en ondersteuning, dat kan leiden tot sociaal isolement of eenzaamheid. Van belang is dat er een sterk sociaal netwerk is om op terug te vallen, dit geldt in het bijzonder voor ouderen met dementie. De stadsdorpen spelen hier een belangrijke rol in door activiteiten voor en met elkaar te organiseren. De Coenen is een mooi voorbeeld van een ontmoetingscentrum om activiteiten te kunnen organiseren. Dit wordt door vrijwilligers gerund.

In het gebied wonen veel ouderen nog in een huis dat niet meer past bij hun levensfase. Ook hier geldt dat het nodig is om tijdig een passende woonruimte te vinden. Actieve bewonersgroepen (zoals de OK Bloomers en de Doorzetters) kaarten deze problematiek aan de corporaties en gemeente. Ze zetten zich in om meer geschikte en betaalbare woningen voor ouderen in de buurt beschikbaar te stellen. Een andere ontwikkeling is het opzetten van Lang Leven Thuisflats in wooncomplexen waar al veel ouderen wonen. Zo wordt er een verkenning gestart voor de Brahmschhof. Ouderen willen graag in hun buurt blijven wonen, veelal vanwege hun sociale netwerk, maar de meeste woningen zijn beperkt aanpasbaar of minder goed geïsoleerd. Bijvoorbeeld, het moeilijk betreden van de woning kan zowel praktische als gezondheidsproblemen opleveren.

In de meer kwetsbare buurten in Oud-Zuid woont een relatief groot aandeel eenzame ouderen in de Marathon- en Bertelmanpleinbuurt. Hier kan sprake zijn van gestapelde problematiek op het gebied van armoede, eenzaamheid, gezondheid en GGZ. De ouderen in deze buurt ervaren vaak weinig regie en zijn minder gezond. In de Schinkelbuurt en de Hoofddorppleinbuurt waarderen ouderen het aanbod van zorgvoorzieningen en buurthuizen/wijkcentra lager dan gemiddeld. Interessant om dit verder te onderzoeken wat er nodig is in deze buurten om de voorzieningen passend te maken voor de bewoners.

1.3 Doelstelling integraal uitvoeringsplan

De opgave *Fijn ouder worden in Zuid* richt zich op het vitaal ouder worden in het stadsdeel. De uitgangspunten zijn gebaseerd op het rapport "de derde levensfase, het geschenk van de eeuw" waar de volgende voorwaarden worden gegeven om vitaal ouder te worden, namelijk:

- Autonoom zijn (zelfregie, graag richting kunnen geven aan hun bestaan)

- Verbondenheid voelen (betekenisvolle contacten met anderen aan kunnen gaan)
- Ertoe doen (zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving).

Niet alleen het sociale en mentale aspect is belangrijk maar ook de omgeving waar je leeft is van belang. In bijlage 2 is een top 10 benoemd voor een ouderenvriendelijke woonomgeving. Dit kan gaan om bereikbaarheid van voorzieningen, sociale veiligheid, gezond bewegen en gezonde voeding tot aan de inrichting van de openbare ruimte (zoals ontmoetings- en rustplekken).

Fijn en vitaal ouder worden vraagt dus om een integrale aanpak rondom meerdere pijlers, namelijk (1) ouderenhuisvesting, (2) sociaal domein, (3) openbare ruimte.

1.3.1 Ouderenhuisvesting

De opgave rondom ouderenhuisvesting is groot. Niet alleen door de demografische ontwikkelingen neemt het aantal ouderen toe (dat ook afhankelijk van zorg is) maar ook de tekorten in het zorgpersoneel en het sluiten van verpleeghuizen. Het langer zelfstandig wonen is niet meer weg te denken. Ouderen zullen de stap moeten zetten om vroegtijdig na te denken over een woning/woonruimte die geschikt is om oud te worden. Ook is het van belang om zorgzame buurten te hebben waarbij de gemeenschap naar elkaar omkijkt en professionals domeinoverstijgend gaan werken.

Doelstellingen:

- De kansen voor ouderenhuisvesting in beeld brengen.
- Meer bewustwording creëren onder ouderen over hun woonsituatie.
- Verkennen van nieuwe vormen van woningaanpassingen.

1.3.2 Sociaal domein: vitaal ouder worden

Zorgzame en veerkrachtige buurten zijn belangrijk voor onze bewoners in het stadsdeel. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt in de zorg en bijbehorende wachtlijsten hebben ouderen steun nodig van informele en sociale netwerken. We willen ook een omgeving creëren waar ouderen volop kunnen deelnemen aan het leven en waar hun bijdragen worden gekoesterd. De ambitie van de gemeente is het vergroten van gelijke kansen voor Amsterdamse senioren om vitaal ouder te worden door het stimuleren van een gezonde en actieve levensstijl, het versterken van hun veerkracht en het verbeteren van hun leefomgeving. Voor stadsdeel Zuid hebben wij als doel:

- Inspanningen plegen om mentale en fysieke gezondheid van ouderen te vergroten;
- Het vergroten van de weerbaarheid en veerkrachtigheid van ouderen in Zuid;
- Onderzoeken hoe de barrières voor zorgpersoneel weggenomen kunnen worden.
- De vitaliteit vergroten door valpreventie en passend beweegaanbod voor ouderen aan te bieden.

1.3.3 Openbare ruimte

Naast een sociale omgeving is een veilige en toegankelijke openbare ruimte van belang. Een leefomgeving kan ouderen juist uitdagen om meer te bewegen en sociale interacties aan te gaan. Dit komt de algehele gezondheid en welzijn ook ten goede. In Zuid is de openbare ruimte niet altijd toegankelijk en veilig voor ouderen. Dit komt door de toenemende drukte in de stad en in het verkeer, de inrichting (smalle straten) of werkzaamheden in de openbare ruimte. De ruimte wordt steeds krappere waar juist veel verschillende doelgroepen gebruik van maken. Ouderen kunnen zich steeds minder makkelijk verplaatsen met bv een scootmobiel of rollator. De kans op ongelukken kan dan ook toenemen, ook als het onderhoudsniveau van de openbare ruimte niet op peil is.

In andere gebieden zoals in Buitenveldert zien we een meer weidse omgeving waar juist de afstanden te groot zijn naar voorzieningen toe. Hier zouden meer rustplekken gecreëerd kunnen worden. Ook zien ouderen, door het afnemen van betaalbare voorzieningen, hun ontmoetingsplekken langzaam verdwijnen uit de buurt. De ambitie is om meer ruimte te maken om op een gezonde en veilige manier oud te kunnen worden in Zuid.

- De openbare ruimte toegankelijker te maken, door meer toegankelijke plekken te creëren (rustpunten of toegang tot voorzieningen) maar ook bij de inrichting rekening te houden met ouderen (denk aan verlaagde trottoirbanden, langere oversteeftijd bij verkeerslichten, meer ruimte voor voetgangers bij onderhoud van straten) - dit in samenhang met het initiatief 'een toegankelijker stadsdeel' in het kader van het budget gebiedsgerichte opgaven 2025)
- In het onderhoud van de openbare ruimte meer aandacht vragen voor ouderen als belangrijke gebruiker en bij meldingen van de openbare ruimte aandacht te hebben voor buurten met veel kwetsbare ouderen.

1.4 Resultaat

Het resultaat is de uitvoering geven aan activiteiten die op integrale wijze en in samenhang met stedelijke programma's en plannen de problematiek van ouderen in stadsdeel Zuid aanpakt. De beoogde acties worden benoemd in dit activiteitenplan.

1.5 Rol van de projectleider

De rol van de projectleider is als volgt:

- De werkzaamheden van de projectleider zijn een plus op het reguliere werk.
- De projectleider zet de boel in beweging, en voert tastbare projecten uit.
- Heeft ruimte om te experimenteren (de projectleider heeft een aanjagende werking naar het structurele budget dat de stad beschikbaar stelt op dit onderwerp).

- Het betreft een integraal takenpakket - sociaal, openbare ruimte, wonen, veiligheid – met die blik zal de projectleider opereren/samenwerken.

1.6 Financiën

Vanuit het GGOB 2025 is € 75.000 ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van activiteiten.

1.7 Projectteam

De opdrachtgevers zijn:

- Bestuurlijk opdrachtgever: Flora Breemer
- Ambtelijk opdrachtgever: Şengül Yagmur / Karlijn Heim
- Projectleider ouderen: Rashna Kadier

Kerngroep ouderen (voortgang bewaken, adviseren, stedelijk agenderen van knelpunten)

- Programmamanagers: Karlijn Heim (sociaal domein) & Marianne Heesen (wonen), Banu Kabadayi (fysiek)
- Sociale Basis - accounthouder ouderen, dementie en eenzaamheid: Nadia Tonkas

Denkgroep ouderen (meedenken en adviseren)

- Gebiedscoördinatoren: Maaïke Hermes, Edith Bronsveld, Clemmy Tjin
- Gebiedsmakelaars: Douwe Bruinsma, Manon Hoefman, Lisa Blaas en Stijn Vercammen
- IAV: Ilse Dronkert en Magda Jablonski
- Veiligheid: Monique Bar
- Communicatie: Debby Houtgraaf
- GGD: Thirza Janssen en Eva van Rossum
- Projectleider Kwetsbare Buurten: Harry Supheert

1.8 Projectduur

Het project loopt van 1 oktober 2024 t/m 1 oktober 2025.

2 Activiteiten voor ouderenhuisvesting

In dit hoofdstuk worden de activiteiten benoemd die bijdragen aan de doelstellingen met betrekking tot het verbeteren van het doorstroombeleid voor ouderenhuisvesting in Zuid en het opzetten van zorgzame buurten in Zuid.

Doelstellingen:

- De kansen voor ouderenhuisvesting in beeld brengen
- Meer bewustwording creëren onder ouderen over hun woonsituatie
- Verkennen van nieuwe vormen van woningaanpassingen

2.1 Het opzetten van zorgzame buurten

De definitie van zorgzame buurten:

In een zorgzame buurt kijken mensen naar elkaar om en wonen er prettig en veilig. Alle bewoners, ook ouderen en kwetsbare doelgroepen, voelen en hebben eigenaarschap en zeggenschap over hun eigen zorg- en welzijn. De fysieke voorzieningen en diensten in de buurt zijn voor iedereen toegankelijk en uitnodigend zodat iedereen zo lang mogelijk in de eigen buurt kan blijven wonen.

Lang leven thuis flats (LLTF) kunnen onderdeel uitmaken van zorgzame buurten waarbij corporaties en zorg/welzijnsaanbieders bestaande seniorencomplexen verrijken met zorgfuncties en meer activiteiten voor de bewoners/buurt. Eenduidigheid aan zorg- en welzijnsaanbod en zorg dichtbij is kenmerkend voor dit woonconcept.

Doel:	Ouderen kunnen langer, prettiger en veiliger in de buurt blijven wonen. Informele netwerken worden versterkt en de professionele samenwerking tussen zorg, welzijn en corporaties wordt versterkt.
Resultaat:	In 2025 is er voldoende inzicht welke locaties kansrijk zijn voor een zorgzame buurt en/of lang leven thuisflat/buurt en welke vervolgstappen er nodig zijn voor de uitvoering. In 2025 wordt onderzocht hoe de methodiek van de thuiscoach (naar het voorbeeld van de proeftuin d'Oude Raai) verder uitgerold kan worden binnen het stadsdeel in samenwerking met meerdere zorg- en welzijnsorganisatie. Hierbij hebben we extra oog voor moeilijk bereikbare groepen zoals migranten en laaggeletterden.
Samenwerkingspartners:	Intern: - Directie Wonen

	- Directie JZD - Sociale basis Extern: - Programma en stuurgroep Lang Leven Thuis Flats - Welzijnspartners - Zorgpartijen - Bewonersgroepen / stadsdorpen - Woningbouwcorporaties
Beschikbaar Budget GGOB	Vanuit GGOB budget gereserveerd voor de fysieke ingrepen.
Overige financiële middelen:	- SPUK-DOS financiering bij LLTF: tbv kwartiermaker, projectleider en Lang Leven Thuiscoach - Community building en netwerkversterking in de zorgzame buurten tussen informele en formele partners (aanvraag van een welzijnspartij voor een eenmalige subsidie sociale basis)
Planning:	Q1: - Bepalen leertuin vanuit onderzoek zorgzame buurten Start 2^e lang leven thuis flat Brahmshof - Verkenning andere locaties zorgzame buurten of andere soorten woonzorgconcepten - Verkennen mogelijkheden om methodiek thuiscoach ook binnen andere welzijns- / zorg of buurtteamorganisatie te implementeren - Start Lang Leven Thuis Flat Menno Simonszshuis Q2: - Start Lang Leven Thuisflat Brahmshof - Start Zorgzame Buurt (gebied nog bekend gemaakt) - Schouwen inplannen rondom LLTF met bewoners(cie) - Short list maken van andere locaties/buurten Q3: - Tussenevaluaties rondom zorgzame buurten en LLTF - Agenderen andere locaties bij stedelijke programma's en onderzoeken wat er nodig is Q4: - Waarborging voor 2026 e.v. zorgzame buurten en LLTF - Evaluatie LLTF flats Menno Simonszshuis en Brahmshof - Terugblik 2025 zorgzame buurten met kwartiermakers wat er op de planning staat voor 2026 (doelen bepalen)
Link met:	Toegankelijkheid openbare ruimte Sociale basis
Locaties met een Lang Leven Thuis Flats	Buitenveldert: - Menno Simonszshuis (ism Woonzorg NL, Zonnehuisgroep Amstelland en Dynamo) (nu een Lang Leven Thuis Flat)

	De Pijp/Rivierenbuurt: - D' Oude Raai (Cordaan) (thuiscoach actief) Oud-Zuid: - Brahms-hof (ism met SOOZ, Eigen Haard en Cordaan) (verkenning is gestart)
Locaties die in beeld zijn waar nog geen verkenning is gestart voor een zorgzame buurt:	Oud-Zuid: - Olympisch Kwartier (Eigen Haard, Cordaan)) Rivierenbuurt: - Het Rivierenhuis (Eigen Haard) Buitenveldert: - Marius ten Catehof (Woonzorg Nederland, Dynamo) (worden nu huisbezoeken gestart) Gebieden: Rijnbuurt-West i.c.m. de Veluwebuurt, Buitenveldert Midden-Oost
Rol als projectleider:	- Nieuwe locaties verkennen in de gebieden - Aanjagen en monitoren voortgang zorgzame buurten en Lang Leven Thuis flats/buurt in samenwerking met de kwartiermakers. - Aanhaken bij stedelijk overleg over de voortgang van zorgzame buurten. - Adviseren over de nog aan te wijzen leertuinen voor Zuid en eventuele vervolgacties ism de kwartiermaker uitvoeren - Anticiperen op behoud van de zorgzame buurten en onderzoeken waar structurele financiering vandaan komt. - Ondersteunen van actieve bewonersgroepen, zoals stadsdorpen, OK Bloomers, de Coenen bij initiatieven die bijdragen aan een zorgzame buurt. - Wensen en vragen over de inrichting van de openbare ruimte rondom de Lang Leven Thuis Flats/buurt onderzoeken en waar nodig opdracht geven tot het oudervriendelijk maken van de omgeving.

2.2 Voorbereiden op ouder worden (wonen, inkomen, gezondheid, zorg)

Doel:	Het bewust maken van ouderen over 'fijn en gezond oud worden in de toekomst' zodat men tijdig anticipeert op ontwikkelingen zoals langer zelfstandig wonen, zorgvraag, mee kunnen doen in en/of kunnen bouwen op een informele of sociaal netwerk.
Resultaat:	In 2025 organiseren van praat sessies en informatiemomenten en /of trainingen om ouderen bewust te maken van het fijn, prettig en veilig ouder worden, op het gebied van van langer zelfstandig (thuis) wonen, fit en vitaal door het leven, zingeving, sociaal/informeel netwerk om je heen, zelf actief te zijn voor anderen of in het leven.

	Algemeen: - Een startbijeenkomst organiseren met stadsdorpen en actieve bewonersgroepen om te praten over dit thema en op te halen wat er speelt. Wonen: - Het organiseren van het jaarlijks terugkerende wooninformatiemarkt van Zuid. Nog nader te bepalen in welke vorm dit gaat plaatsvinden in 2025. - Minimaal 3 lokale activiteiten organiseren in de drie gebieden specifiek met extra aandacht voor migrantenouderen of ouderen met dementie, ouderen met een koopwoning, ouderen die laaggeletterd zijn. - Aanbieden van de train-de-trainer methodiek zodat migrantenouderen beter bereikt worden Om tijdig na te denken over passend wonen en verhuisregelingen onder de aandacht te brengen. - Onderzoeken welke activiteiten stichting !Woon specifiek kan organiseren voor bewoners van Zuid. Doorstroom: - Verhuisregelingen voor sociale huur toegankelijker en aantrekkelijker maken. Extra onder de aandacht brengen bij bijeenkomsten of activiteiten. - Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor ouderen met een koopwoning die een overstap willen maken naar een huurwoning. - Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor particuliere huurders Praten over de toekomst: - In samenwerking met JZD, Wonen en GGD organiseren van dialoogsessies "Praat vandaag over morgen". Dit gaat over omzien naar elkaar, prettig wonen en gezond en fit blijven. We willen ouderen stimuleren en ondersteunen om zich in te zetten voor de samenleving door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen. - Aansluiten bij bestaande vormen van participatie en activiteiten in de wijk. - Specifieke sessies, UP-gesprekken², organiseren voor migrantenouderen in samenwerking met de GGD en Stichting Lana
Samenwerkingspartners:	Wonen: - Aansluiten bij de maatregelen van de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting

² UP gesprekken zijn gesprekken die in een veilige omgeving worden gevoerd in je eigen taal over de betekenis van ouder worden. Mensen kunnen hun eigen verhaal delen.

	- Aansluiting bij projecten bij nieuwe huisvesting zoals Havenstraatterrein - Buurtteams - Corporaties - Stichting ! Woon - OK Bloomers, Doorzetters en de Stadsdorpen van Zuid - Stichting !Woon - Woningbouwcorporaties Doorstroom: - Aansluiten bij de maatregelen van de Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting (in de gaten houden buurtgerichte voorrang voor ouderen, Matchpoint, koopwoningen aansluiten bij het isolatieoffensief) Praten vandaag over morgen: - Aansluiten bij het programma Ouderen in A'dam van de afdeling Zorg -
Gereserveerd budget GGOB	Voor het organiseren van de bijeenkomsten en sessies.
Overige financiële middelen:	Amsterdamse Aanpak Volkshuisvesting Gebiedsbudget Sociale basis
Planning:	Q1: - Overzicht maken van alle informatiemomenten en praat sessies - Gesprekken voeren met communicatie en wonen - Werkgroepen vormen en actieplan opstellen - Gesprek met WOON! over gerichte aanpak - Gesprek met directie wonen over de verhuisregelingen - Q2: - Organiseren van een algemene bijeenkomst voor stadsdorpen en bewonersgroepen - Organiseren 1^e Praat vandaag over morgen sessie - Organiseren van UP gesprekken Q3: - Organiseren van (lokale) wooninformatiemark Q4: - Organiseren 2^e Praat vandaag over morgen sessie
Link met:	Sociale basis -GOS Aanpak Ouderenhuisvesting
Rol als projectleider:	- Het (mede)organiseren van bijeenkomsten, praat sessies in de wijken. - Onderzoeken welke passende vormen er zijn om gesprekken te voeren en informatie over te dragen voor specifieke doelgroepen

	- Stedelijk goed aangehaakt zijn op interventies en pilots. - Ondersteunen van bewonersgroepen die expertise hebben over passend wonen, zoals de stadsdorpen en, actieve bewonersgroepen. - Signaleren en agenderen bij nieuwbouwprojecten: aandacht voor ouderenhuisvesting en voorzieningen. - Opgehaalde signalen uit de sessies agenderen bij de gebieden en/of verschillende directies.
--	---

2.3 Verkennen van nieuwe vormen van woningaanpassingen

De woningaanpassingen helpen ouderen om (langer) thuis te blijven wonen, bijvoorbeeld een traplift of een bredere doorgang voor een rolstoel. Waar een traplift vanwege regelgeving niet altijd mogelijk is, zijn andere aanpassingen mogelijk wel een oplossing. We kijken kritisch naar de regels en samen met ontwerpers verkennen we de mogelijkheden voor nieuwe woningaanpassingen, bijvoorbeeld door het uitschrijven van een wedstrijd.

Doel:	De woonaanpassingen waar ouderen aanspraak op doen zijn passend op de behoefte en woonwensen van ouderen zodat ze langer thuis kunnen blijven wonen. Dit kan zijn aan de woning of in de gemeenschappelijke ruimte van een flat of wooncomplex.
Resultaat:	In 2025 onderzoeken belemmerende regelgeving kan zijn om woonaanpassingen te realiseren en bij één of meerdere locaties als proef te starten om het wel voor elkaar te krijgen. Er zijn één of meerdere verbetervoorstellen om de aanvraag voor woonaanpassingen te verbeteren.
Samenwerkingspartners:	Intern: - Loket WMO - Directie Wonen - Stadswerken - WMO –afdeling Zorg - Ruimte en Duurzaamheid (kaders) Externen: - Woningcorporaties - Sociaal loket - Buurteams - Stichting !Woon - Bewonersgroepen - Welzijnsorganisaties (die ook achter de voordeur komen zoals een Belkus of stichting SINA) - Brandweer
Gereserveerd budget GGOB	Organiseren van een bijeenkomst

Financiële middelen:	
Planning:	Q1: casussen verzamelen over woningaanpassingen, knelpunten in kaart brengen Q2: in gesprek met belanghebbenden, meegaan met huisbezoeken, uitvraag bij corporaties, uitschrijven van een wedstrijd of iets dergelijks. Q3: initiatiefvoorstellen opmaken en onderzoeken haalbaarheid en uitvoeren Q4: evalueren initiatiefvoorstel.
Link met:	Toegankelijkheid openbare ruimte WMO VTH
Rol als projectleider:	- Signalen ophalen van concrete situaties waar bewoners tegen belemmerende regelgeving aanlopen om woningaanpassingen te realiseren - Gesprekken voeren met corporaties om na te gaan welke kansen zij zien op het gebied van woningaanpassingen. - Via de sociale basis verkennen welke organisaties achter de voordeur komen en signalen ophalen en concreet mee aan de slag gaan. - In gesprek gaan met Argonaut Advies - Op kansrijke locaties regelingen en subsidies van Gemeente en corporaties bijeenbrengen om aanpassingen te realiseren

3 Activiteiten voor vitaal ouder worden

In dit hoofdstuk worden de activiteiten benoemd die bijdragen aan het vitaal ouder worden in stadsdeel Zuid. Het doel is om ouderen een betere kans te geven op een vitale en veerkrachtige 3^e en 4^e levensfase, dus na de pensioengerechtigde leeftijd. Er wordt geïnvesteerd in een duurzaam samenwerkingsnetwerk tussen zorg- en welzijnspartners en informele partijen in het stadsdeel. Het concept van Positieve Gezondheid biedt een gemeenschappelijk kader voor het bevorderen van gezondheid, sociaal netwerk en eigen regie van ouderen om zorg en ondersteuning zelf vorm te geven wanneer deze nodig zijn. Daarbij wordt gekeken naar zes dimensies:

1. Lichaamsfuncties
2. Mentaal welbevinden
3. Zingeving
4. Kwaliteit van het leven
5. Meedoen
6. Dagelijks functioneren

Doelstellingen:

- De (mentale) gezondheid van ouderen vergroten;
- Het vergroten van de weerbaarheid en veerkrachtigheid van ouderen in Zuid;
- Onderzoeken hoe de barrières voor zorgpersoneel weggenomen kunnen worden.
- De vitaliteit vergroten door valpreventie en passend beweegaanbod voor ouderen aan te bieden.

3.1 Verbeteren (mentale) gezondheid van ouderen

Positieve gezondheid wordt omschreven als 'het vermogen tot aanpassing en voeren van eigen regie in het licht van sociale, fysieke en emotionele uitdagingen'. Het accent ligt op de veerkracht van mensen en op wat hun leven betekenisvol maakt.

Doel:	Het vergroten van de eigen regie en veerkracht van ouderen. We gaan op zoek naar zingeving en een betekenisvolle rol voor ouderen en verminderen eenzaamheid, onder andere door aan te sluiten op bewonersnetwerken in het stadsdeel en de stad. Deze bewonersinitiatieven spelen een belangrijke rol in het vitaal en veerkrachtig ouder worden en het tegengaan van eenzaamheid.
Resultaat:	In 2025 worden bestaande netwerken gefaciliteerd bij het onderhouden van het netwerk en het organiseren van activiteiten. Hiervoor worden verbindingen gelegd en werken we samen met diverse

	welzijnsorganisaties en netwerken zoals het expertisenetwerk dementie, <i>Beter samen in Zuid</i> , de werkgroep eenzaamheid en stadsdorpen.
Samenwerkingspartners:	Externen: - Expertisenetwerk dementie - Beter samen in Zuid - Werkgroep eenzaamheid - Stadsdorpen - VCA - Corporaties - Zorgorganisaties - Welzijnsorganisaties - Buurtteam
Beschikbaar Budget GGOB	Voor het faciliteren van initiatieven en ondersteuning te bieden bij bijeenkomsten.
Overige financiële middelen:	Directie Zorg Sociale basis Gebiedsbudget
Planning:	Q1: initiatieven ophalen vanuit de diverse netwerken en stadsdorpen Q2: faciliteren overleg en aanjagen van voortgang initiatieven Q3: faciliteren overleg en aanjagen van voortgang initiatieven Q4: Uitvoeren en monitoren resultaat
Link met:	Praat vandaag over morgen sessies Zorgzame buurten
Rol als projectleider:	- Faciliteren van initiatieven in samenwerking met welzijns- en bewonersorganisaties (zoals stadsdorpen) en bestaande netwerken zoals dementie en eenzaamheid om vitaal en veerkrachtig oud worden te bevorderen.

3.2 Preventieve gezondheid

Voor ouderen zijn er verschillende uitdagingen bij het gezond ouder worden die aandacht vergen zoals het beperken van het risico op vallen, het onderhouden van een sociaal netwerk of gezond eten en in beweging blijven. In de integrale werkwijze van de GGD – IVitaal ouder worden is aandacht voor al deze aspecten. Bij een valpreventie-cursus is er ook aandacht voor de sociale functie van het groepsproces en bewustwording over een goed voedingspatroon. Zo zorgen we ervoor dat ouderen werken aan hun fysieke en mentale gezondheid.

Doel:	De integrale werkwijze van de GGD gebiedsgericht integreren om preventief aan de slag te gaan met de gezondheid van ouderen in Zuid door middel van valpreventie, meer sporten en bewegen.
Resultaat:	In 2025 wordt met nieuwe vormen geëxperimenteerd om ouderen meer weerbaar en veerkrachtiger te maken.

	▪ Samen met de afdeling Gezond Leven van de GGD en de zorg- en welzijnspartners in de wijk wordt met een systeemaanpak onderzocht welke factoren van invloed zijn op het vitaal ouder worden en in het bijzonder het vallen van ouderen. Vervolgens gaan we gezamenlijk aan de slag om deze factoren ten positieve te beïnvloeden. Concreet kan dit zijn om het valpreventiecursusaanbod beter te laten aansluiten op het beweeg- en welzijnsaanbod in de buurten. Zo wordt het voor ouderen makkelijker om na een valpreventie-cursus in beweging en in contact te blijven met buurtbewoners. ▪ Samen met Sport en Bos de regeling Stadspas sportvergoeding 55+ onder de aandacht te brengen bij ouderen zodat zij geactiveerd raken tot sporten en bewegen. We zien dat ouderen in stadsdeel Zuid nog te weinig gebruik maken van deze voorziening t.o.v. andere stadsdelen. ▪ Verkenning starten of er initiatieven gefaciliteerd kunnen worden uit de buurt waarbij het sporten en bewegen worden bevorderd, bijvoorbeeld door beweegpleinen te realiseren of het faciliteren van nieuwe sportactiviteiten die van onderop worden georganiseerd (mogelijk uitbreiding van de recent geplaatste beweegbank bij het Menno Simonszhuys indien deze succesvol blijkt) .
Samenwerkingspartners:	Valpreventie: - TSA (Team Sportservice Amsterdam) - GGD - Stadsdorpen - Welzijnsorganisaties - Huizen van de Wijk en Sporthallen Sporten en bewegen - Sport en bos - Sociale basis – sport - Stadsdorpen, bewonersgroepen - Welzijnsorganisaties - Buurtbudgetten
Beschikbaar Budget GGOB	- Het organiseren van bijeenkomsten, het faciliteren van nieuwe sportactiviteiten
Overige financiële middelen:	- GGD - Sport en Bos - Sociale Basis (sociale kaart)
Planning:	Q1: - Pilot gestart in de Pijp/Rivierenbuurt om sportvergoeding 55+ Stadspas te promoten, - Bespreken aanpak GGD en TSA omtrent valpreventie en onderzoeken wat er nog meer nodig is om een goede koppeling te maken met het beweegaanbod

	- Haalbaarheid initiatieven buurtbudgetten sport toetsen en gesprekken voeren met Sport en Bos, ambtelijk opdrachtgever en sociale basis Q2: - Evaluatie pilot sportvergoeding 55+ stadspas - Betrekken missende partners en plan van aanpak opstellen voor valpreventie en beweegaanbod - Onderzoeken of we alle beweegaanbod in kaart hebben - Bijeenkomst organiseren om alle partijen kennis te laten maken omtrent valpreventie en beweegactiviteiten - Buurtbudgetten realiseren indien alles rond is Q3: - Tussentijdse evaluatie valpreventie en aansturing geven - Buurtbudgetten realiseren indien alles rond is Q4: - Buurtbudgetten realiseren indien alles rond is
Link met:	Zorgzame buurten Positieve gezondheid
Rol als projectleider:	- In samenwerking met projectleider ouderen GGD onderzoeken welke factoren er spelen om vitaal ouder te worden en of het beweegaanbod voldoende in kaart is. En deze koppelen aan het valpreventieve aanbod. - Het onder de aandacht brengen van de sportregelingen voor ouderen in samenwerking met de afdeling communicatie, de GGD en Sport en Bos - Onderzoeken welke initiatieven uit de buurtbudgetten gericht op ouderen haalbaar zijn voor uitvoering en koppeling zoeken met bestaande projecten.

3.3 Onderzoeken wegnemen barrières voor zorgpersoneel

Het aantrekken en behouden van zorgpersoneel is een grote uitdaging, vooral gezien de hoge werkdruk en personeelskrapte in de zorgsector. De stijgende en soms ook complexe zorgvragen zetten deze sector onder druk. Hoe zorgen we ervoor dat het zorgpersoneel in Amsterdam wilt (blijven) werken?

Doel:	Het aantrekken en behoud van zorgpersoneel om in de ouderenzorg in Amsterdam te (blijven) werken.
Resultaat:	In 2025 zijn er initiatieven verkend die gericht zijn op het aantrekken en behouden van zorgpersoneel. Eerdere initiatieven die geweest zijn om de lerarentekort tegen te gaan ging over het verstrekken van parkeervergunningen en het bieden van voorrang bij woningtoewijzing.

Samenwerkingspartners:	Directie Zorg Directie V&OR Directie Wonen
Beschikbaar Budget GGOB	Voor het verder uitwerken van een initiatiefvoorstel
Overige financiële middelen:	Nog niet bekend
Planning:	Q1: een aantal casussen beschrijven met analyse waar knelpunten liggen Q2: gesprekken voeren met zorginstellingen, woongroepen, stadsdorpen en andere interessante partijen Q3: inventariseren welke initiatieven er genomen kunnen worden en deze agenderen bij de directies Q4: onderzoeken in hoeverre initiatieven te realiseren zijn.
Link met:	Aanpak lerarentekort
Rol als projectleider:	- Brainstormen over nieuwe initiatieven om het aantrekkelijk te maken om in de zorg werken

3.4 Weerbaar maken van ouderen

De samenleving digitaliseert in hoog tempo, en dit heeft grote impact op ouderen, vooral omdat veel van hen moeite hebben met het bijbenen van de technologische ontwikkelingen. Het is belangrijk om hen hierin te ondersteunen, zodat ze actief kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij en niet sociaal geïsoleerd raken. Daarnaast is het financieel weerbaar maken van ouderen ook van groot belang zodat ze beschermd zijn tegen misbruik. Ouderen kunnen een kwetsbare groep zijn als het gaat om babbeltucs en financiële fraude zoals oplichting en phishing.

Doel:	1. Het bevorderen van digitale inclusie zodat ouderen hun zelfstandigheid behouden, sociale verbinding hebben, toegang hebben tot informatie en nog beter aanspraak kunnen doen gezondheidszorg. 2. Bewustwording creëren tegen financieel misbruik, oplichting en/ of babbeltucs en ouderen daar financieel weerbaar voor te maken. 3. Inventariseren of er extra aanbod nodig is om het onderwerp ouderen mishandling bespreekbaar te maken.
Resultaat:	In 2025 zijn er workshops en cursussen op locaties zoals buurthuizen, bibliotheken of wooncomplexen gegeven over digitale vaardigheden. Er is een verkenning gedaan naar het aanbod en of dit aansluit bij de vraag uit de buurt. Er zijn initiatieven gefaciliteerd van bewoners waarbij ondersteuning wordt gevraagd in het geven van cursussen of aanschaf van hardware. In 2025 worden gericht preventietrainingen gegeven aan kwetsbare ouderen en eventueel vrijwilligers of welzijnsprofessionals die met ouderen werken over financieel misbruik. Er wordt een pilot gestart met

	een nieuwe campagne waarbij een herkenbaar logo wordt ingezet om aandacht en urgentie te creëren tegen financieel misbruik. In 2025 wordt er extra aandacht gegeven aan ouderenmishandeling. Het meldpunt Veilig Thuis kan ouderen helpen in deze situatie en ook de professionals/vrijwilligers om signalen te herkennen. Daarnaast wordt dit onderwerp door diverse organisaties bespreekbaar gemaakt. We gaan verder inventariseren of er op maat iets nodig is om dit verder onder de aandacht te brengen.
Samenwerkingspartners:	Digitale vaardigheid: - Cybersoek - Sociale basis - OBA Preventie en veiligheid senioren: - Politie - Team Veiligheid - Communicatie - Huizen van de wijk - Stadsdorpen Ouderenmishandeling - Sociale basis - Veilig Thuis - Politie - Meldpunt Zorg - Netwerkgroepen eenzaamheid/dementie
Beschikbaar Budget GGOB	Voor het faciliteren van activiteiten
Overige financiële middelen:	Sociale basis, Veiligheid, Politie
Planning:	Q1: - voorbereiding preventieactiviteiten en communicatieplan veiligheid - inventarisatie aanbod digitaal vaardig - Inventarisatie aanbod ouderenmishandeling Q2: - Uitvoer preventieactiviteiten en lancering herkenbaar logo financieel misbruik - Onderzoeken welke partijen vanuit digitaal vaardig een rol kunnen spelen - In gesprek met diverse netwerken en bewonersgroepen over het onderwerp ouderenmishandeling (wat mist men of wil men meer aandacht voor). Dit geldt ook voor de professionals. Q3: - Evaluatie preventieactiviteiten veiligheid en senioren - Extra maatwerk uitrollen voor digitaal vaardig zijn en ouderenmishandeling

	Q4: - Terugblik op de activiteiten en onderzoeken wat er nodig is voor 2026 e.v.
Link met:	Sociale basis Veiligheidsplan
Rol als projectleider:	- Inzichtelijk maken wat het aanbod is op het gebied van digitale vaardigheden en de samenwerking met de OBA's intensiveren. - Onderzoeken of het digitaal aanbod aansluit op de vraag uit het gebied en of er specifieke doelgroepen zijn die nog niet bediend worden. - Bijdrage leveren aan de preventieactiviteiten omtrent veiligheid en senioren. Signalen ophalen over (sociale) veiligheid en beleggen bij de afdeling Veiligheid. - Ophalen van signalen bij diverse professionals, netwerken en bewonersgroepen over ouderenmishandeling en agenderen bij accounthouder ouderenmishandeling - Onderzoeken wat op maat nodig is om het onderwerp ouderenmishandeling bespreekbaar te maken of trainingen aan te bieden voor professionals.

4 Activiteiten openbare ruimte

Een oudervriendelijke openbare ruimte houdt rekening met de wensen van ouderen, zodat zij zich comfortabel, veilig en zelfstandig kunnen verplaatsen in de buurt en ook makkelijker naar bijvoorbeeld winkels en buurtvoorzieningen toe kunnen gaan. Door een combinatie van praktische aanpassingen en sociale initiatieven kan een openbare ruimte niet alleen functioneel zijn, maar ook uitnodigend en veilig worden voor ouderen. Denk aan, ruime en goed onderhouden paden, goede verlichting, voldoende rustpunten, veiligheid in het verkeer, duidelijke bewegwijzering en dementievriendelijke routes en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte (zoals de parken, groen- en speelplekken).

4.1 Inrichting oudervriendelijke openbare ruimte

Doel:	De openbare ruimtes in Zuid ouderinclusief maken zodat ouderen zich makkelijk kunnen verplaatsen in de openbare ruimte maar ook fijn kunnen sporten, bewegen, ontmoeten en recreëren in de openbare ruimte. De omgeving is toegankelijk en bereikbaar.
Resultaat:	▪ In 2025 zijn er een aantal schouwen geweest om een oudervriendelijke openbare ruimte in te richten. Samen met ervaringsdeskundigen zoals de cliëntenraad en actieve buurtbewoners (bv van de zorgzame buurten of Lang Leven Thuisflats). Naar aanleiding van de schouwen zijn aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. ▪ In 2025 sluit het stadsdeel aan op het stedelijk plan voor Age Friendly City. ▪ In 2025 borduren wij verder op de resultaten vanuit de pilot levensloopbestendige routes die eerder in Buitenveldert heeft plaatsgevonden. ▪ In 2025 zijn er minimaal 4 nieuwe seniorenbanken geplaatst in Zuid
Samenwerkingspartners:	Intern: Stadswerken (gebiedsbeheerders, infra) Gebiedsteams V&OR, IB en R&D Extern: Lltf of zorgzame buurten Stadsdorpen en cliëntenraden

Beschikbaar Budget GGOB	Om een bijdrage te leveren aan fysieke ingrepen in de openbare ruimte.
Overige financiële middelen:	GGOB Toegankelijkheid openbare ruimte Gebiedsbudget Sport en Bos GGD Stadswerken
Planning:	Q1: - Inventarisatie van locaties waar fysieke ingrepen noodzakelijk zijn - Met gebiedsbeheerders in gesprek over de ervaringen die zij hebben met de initiatieven en vragen uit de buurt en waar zij ook tegen aanlopen (in tegenstrijdigheden met andere doelgroepen bv) - Inventarisatie bij (groot) onderhoudsprojecten: welke kansen zijn er? - Q2: - Uitvoeren van schouwen bij Lang Leven Thuisflats en inventariseren welke wensen er zijn - Signalen ophalen bij gebiedsteams van mogelijke locaties - Nieuwe schouwen inplannen op basis van vragen en signalen - Aanvullende financiering zoeken - Gesprek met gebiedsbeheerders en ontwerpers R&D over mogelijkheden wijzigingen en projectleider aanstellen - In gesprek met programmamanager fysiek Q3: - Wensenlijst prioriteren en start uitvoering fysieke ingrepen (indien mogelijk) Q4: - Uitvoering fysieke ingrepen (indien mogelijk)
Link met:	Kansen en verbindingskaarten Age Friendly City Zorgzame buurten Herinrichtingsprojecten / stadsbehoud / stadsverbetering
Rol als projectleider:	- Locaties verkennen waar aanpassingen in de openbare ruimte haalbaar zijn binnen een jaar. - Schouwen organiseren met bewonersgroepen, stadsdorpen, experts en ervaringsdeskundigen voor de oudervriendelijke routes. - Ophalen van vragen uit de buurt bij de gebieden, Stadswerken en organisaties en partners van de wijken.

	- Aanjagen van de uitvoering rondom een oudervriendelijk Openbare Ruimte - Aansluiten op het stedelijk programma Age Friendly City - Gesprekken voeren met werkgroep oudervriendelijk Buitenveldert over eerdere pilotresultaten en welke kansen er nog liggen om tot uitvoering te komen. - Link maken met de locaties waar Lang Leven Thuisflats/buurtten zijn en/of zorgzame buurten.
--	---

4.2 Onderhoud openbare ruimte

Doel:	De openbare ruimtes waar veel ouderen wonen en verblijven zijn schoon, heel en veilig. We werken toe naar een standaard voor het onderhoud aan openbare ruimte en beginnen in buurten waar veel ouderen wonen of verblijven.
Resultaat:	In 2025 komt er een nieuwe standaard voor het onderhoud aan de openbare ruimte (afgestemd op ouderen)
Samenwerkingspartners:	Stadswerken (gebiedsbeheerders, infra, schoon) Gebiedsteams V&OR
Beschikbaar Budget GGOB	-
Overige financiële middelen:	GGOB Toegankelijkheid openbare ruimte
Planning:	Q1: - Inventariseren van locaties waar veel ouderen wonen en gebruikmaken van de openbare ruimte. (waar ook veel meldingen komen van ouderen) - Onderzoeken wat er nodig is om deze locaties schoon, heel en veilig te houden - Plan van aanpak maken met gebiedsbeheerders en gebiedsteam - Agenderen doelgroep ouderen bij herinrichting of groot onderhoudsprojecten Q2: - Schouwen organiseren en onderzoeken welke aspecten van de openbare ruimte aangepakt kan worden

	Q3: - Uitvoering geven aan maatregelen Q4: - Evaluatie en borging van de maatregelen
Link met:	Zorgzame buurten Lang Leven Thuis Flat/Buurt
Rol als projectleider:	- Sessie organiseren met experts om een nulmeting op te stellen voor een aantal specifieke locaties, te schouwen en te bepalen wat er nodig is om het schoon, heel en veilig te maken. - Aandacht geven aan de doelgroep ouderen bij stadsbehoud, -verbetering en/of herinrichting van een speelplek of plein. - Aandacht geven aan meldingen waar meer kwetsbare ouderen bij betrokken zijn.

5 Verantwoording

5.1 Verantwoording / monitoren

De voortgang en aansturing van het project "Fijn ouder worden in Zuid" is als volgt:

Met het Dagelijks Bestuur (DB) en de bestuurlijke opdrachtgever:

- Maandelijks trila met bestuurder Flora Breemer en programmamanager Sociaal.
- Per kwartaal: Agenderen van de stoplichtrapportage in de staf van de bestuurder Flora Breemer.
- Halfjaarlijks: Bespreken van de voortgang in de integrale staf.
- Maximaal twee keer per jaar: Organiseren van een DB+ bijeenkomst (eerste staat gepland op 4 maart 2025).

Met de ambtelijke opdrachtgever:

- Tweewekelijkse bila: Bespreken van de voortgang en aansturing, inclusief behaalde doelen, activiteiten en begroting.
- Tweewekelijkse bila: Overleg met programmamanagers Fysiek, Sociaal en Wonen.

Met interne collega's (denkgroep):

- Maandelijks overleg over "Fijn ouder worden in Zuid".

5.2 Deelname aan overleggen

		Intern overleg stadsdeel/stedelijk	Extern overleg
Thema's	Wonen	Programmateam Wonen	OK Bloomers, Doorzetters
		Bestuurlijk overleg corporatie (indien nodig)	
	Zorg	Social talk ouderen (2x per jaar)	Werkgroep Oudervriendelijk Buitenveldert
		Stedelijk overleg Ouderen en Vitaliteit	Brahmshof Lang Leven Thuis Flat
		Managersoverleg (programmamanager sociaal)	Menno Simonzshuis Lang Leven Thuis Flat
	Veiligheid	Projectteam preventie	
	Algemeen	Overleg stadsdeel accounthouder ouderen (Centrum, West en Nieuw-West)	

5.3 Communicatie

De activiteiten en resultaten van dit plan willen wij zichtbaar maken voor intern en externe partijen. Communicatie dient begrijpelijk, toegankelijk en betrouwbaar te zijn. Er kunnen mijlpalen zijn die de moeite waard zijn om te communiceren en extra aandacht te geven. Dit wordt met de communicatieadviseur verder afgestemd.

Interne communicatie

Communicatie	Onderwerp
Blik op Zuid	- Presentatie opgave Fijn ouder worden in Zuid - Zorgzame buurten
Themalunch	- Wonen, zorg en openbare ruimte

Externe communicatie (doelgroep ouderen, stadsdorpen, actieve bewonersgroepen)

Resultaten	Communicatie momenten	Communicatie inzet (voorbeelden)
Zorgzame buurten	• Kick off van een zorgzame buurt of Lang Leven Thuis flat/buurt • Feestelijk moment met bewoners • Ervaringen van een thuiscoach (halverwege het traject of pilot)	- Social media - Interview thuiscoach
Voorlichting ouderenhuisvesting (wooninformatiemarkt, train de trainer, verhuisregelingen)	• Bekendmaking en promoten wooninformatiemarkt • Evaluatie train-de-trainer (uitkomsten) • Ervaringen van een thuiscoach (halverwege het traject of pilot) • Lokaal verhuisregelingen onder de aandacht brengen	- Flyers en posters wooninformatiemarkt - Aankondiging wooninformatiemarkt lokale krantjes - Mailing wooninformatiemarkt - Interview met deelnemer van train-de-trainer - Verhuisregelingen : bespreken met directie Wonen

		- Interview bewoner van koop naar huur
Praat vandaag over morgen sessies	- Bekendmaking en promoten bijeenkomsten - Terugkoppeling van de bijeenkomsten	- Flyers en posters - Interview met bewoner - Lokale bewonersgroepen inzetten
Woonaanpassingen	- Casus uitlichten	- Krantenartikel
Valpreventie	- Bekendmaking cursussen en overzicht beweegaanbod	- Zuid krant (overzicht activiteiten) - Artikel in Amsterdamkrant
Stadspas sportvergoeding 55+	- Bekendmaking regeling onder ouderen	Communicatieplan opgesteld
Bewonersinitiatief sport en bewegen	- Onthulling of bekendmaking	- Artikel
Preventie veiligheid en senioren	- Onthulling logo tegengaan van financieel misbruik	Communicatieplan opgesteld
Ingreep in de openbare ruimte	- Schouw met bewoners - Onthulling van seniorenbankjes of beweegbank (altijd met een handelingsperspectief)	- Artikel - Interview - Sociale media -

Externe communicatie (doelgroep professionals)

Professionals	Communicatie momenten	Communicatie inzet (voorbeelden)
Corporaties	• Bestuurlijke overleggen	- Ouderenhuisvesting - Zorgzame buurten - Barrières voor passende woningen
Alliantie en sociaal weefsel	• Werkgroep ouderen	- Informatie delen over actuele projecten/bijeenkomsten - Signalen ophalen vanuit het werkgebied - Barrières

Bijlage 1 Overzicht ambitie bestuur, gebiedsopgave en focusopgaven sociaal

Ambitie Dagelijks Bestuur 2022 - 2026	
De opgave fijn ouder draagt bij aan de ambitie: Gelegenheid bieden om in Zuid fijn ouder te worden Inzet op: • We willen deze opgave in onderlinge samenhang benaderen en per buurt naar gerichte oplossingen toewerken; • We agenderen het woonvraagstuk bij stedelijke partners en zetten in op communicatie en begeleiding van ouderen bij verhuizing; • We kijken per gebied naar een adequaat, bereikbaar, inclusief en intercultureel voorzieningenaanbod waar ouderen kunnen samenkomen en waardevolle contacten kunnen opdoen; • We streven naar toegankelijke openbare ruimte waar ouderen zich gemakkelijk kunnen verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten; • We agenderen de oplopende tekorten in de zorg en de consequenties daarvan voor ouderen, maar ook de verzwaring van problematiek waar vrijwilligers en partners in de sociale basis mee geconfronteerd worden.	
Gebieden	
Buitenveldert, Zuidas	
Meerjarige gebiedsopgave	• De activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoeften van ouderen. • Er is meer inzicht in de problematiek van ouderen. • Meer ouderen zijn beter geïnformeerd over voorzieningen waar zij gebruik van kunnen maken. • Meer ouderen zijn voldoende geïnformeerd en ondersteund om een passende woning te vinden in de buurt. Dit maakt doorstroming op de woningmarkt mogelijk. • Het veiligheidsgevoel onder ouderen is verbeterd.

Uitvoeringsplan 2025	Doelstelling 1.6: De toegankelijkheid van de openbare ruimte verbetert • We stellen extra budget beschikbaar om de openbare ruimte toegankelijker te maken. Samen met ervaringsdeskundigen brengen we moeilijk toegankelijke locaties in beeld en treffen we maatregelen ter verbetering, zoals het verlagen van stoepranden, het veiliger maken van oversteekplaatsen en het tegengaan van hinderlijk geparkeerde fietsen. De oversteekplaats naast het Elisabeth Otter-Knolhuis wordt verbreed. Op de Loowaard worden twee oversteekplaatsen aangepast. • Zowel in Buitenveldert als Zuidas plaatsen we (senioren)bankjes waar uitgerust kan worden. De gekozen locaties bevinden zich nagenoeg allemaal op looproutes van en naar voorzieningen, zoals het Huis van de Wijk, supermarkten en seniorenwoningen. Doelstelling 4.1: Activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoeften van ouderen • In het kader van de landelijke campagne 'Praat vandaag over morgen' worden in buurten met veel ouderen bijeenkomsten georganiseerd rondom thema's als wonen, zorg, vrijwilligerswerk, fit en vitaal zijn. • Samen met partners willen we de vitaliteit en veerkracht van ouderen vergroten. We faciliteren valpreventie cursussen en een passend sport- en beweegaanbod, creëren gelegenheden voor dagbesteding en betekenisvolle ontmoetingen, en verbeteren de toeleiding naar passende ondersteuning. • Voor ouderen met een migratieachtergrond zetten we extra in op netwerkversterkende activiteiten en intergenerationele ontmoeting. • Onze partners in de wijk besteden extra aandacht aan de verbetering van digitale vaardigheden en ondersteuning van mantelzorgers. • Het Menno Simonszhuis wordt verder ontwikkeld tot een Lang Leven Thuisflat, zodat ouderen er langer kunnen blijven wonen. • Met extra huisbezoeken in wooncomplex het Marius ten Catehof inventariseren we de wensen van ouderen voor activiteiten en voorzieningen in de omgeving. Doelstelling 4.2: Er is meer inzicht in de problematiek van ouderen • We gaan door met de huisbezoeken in samenwerking met woningcorporaties en SINA. Met Rochdale en Woonzorg is afgesproken dat we ons in 2025 richten op de bewoners van de Kastelenstraat, de Boeleflat en het Marius ten Catehof. • Mede naar aanleiding van de huisbezoeken in 2018-2022 in Buitenveldert-Oost-Midden is besloten om deze buurt op te nemen in de Aanpak Kwetsbare Buurten. In Buurtkamer Ernst werken professionals samen om kwetsbare bewoners beter te ondersteunen.
-----------------------------	---

	• We nemen deel aan bijeenkomsten en netwerken van ouderen, waaronder Ouderenvriendelijk Buitenveldert. Zo kunnen we inventariseren waar ouderen behoefte aan hebben en helpen bij het realiseren van initiatieven. • In samenwerking met de GGD werken we aan het programma Vitaal Ouder Worden. Onderdeel hiervan is het creëren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. We starten met de voorbereidingen in de omgeving van het Menno Simonszhuys en we brengen in kaart welke locaties er nog meer in aanmerking komen. Doelstelling 4.3: Ouderen zijn op de hoogte van de voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken • In de <i>Krant Amsterdam</i> verschijnt driemaal per jaar de bijlage 'Prettig en gezond oud worden in Amsterdam Zuid', waarin activiteiten zijn opgenomen van onze welzijnspartners. Deze activiteitenkalender is zowel digitaal als fysiek te raadplegen. • We brengen het aanbod van activiteiten en voorzieningen onder de aandacht op locaties waar veel ouderen komen, zoals buurtkamers, het Huis van de Wijk en huisartspraktijken. • Stadsdeel Zuid is een pilotgebied voor de regeling 'Stadspas sportvergoeding 55+', bedoeld om sporten en bewegen in deze leeftijdscategorie te stimuleren. We zoeken samen met sportaanbieders naar manieren om de regeling extra onder de aandacht te brengen bij 55-plussers. Doelstelling 4.4: Ouderen krijgen voldoende informatie en ondersteuning om een passende woning te vinden in hun buurt • Om ouderen te stimuleren tijdig op zoek te gaan naar een geschikte woning en hun sociale netwerk uit te breiden, organiseren we in het najaar een wooninformatiemarkt. Daar-naast zoeken we naar nieuwe manieren om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld met inloopbijeenkomsten of spreekuren. • We streven naar zorgzame en dementievriendelijke buurten, met bewoners die elkaar helpen en woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties die goed op elkaar zijn afgestemd. We verkennen mogelijke locaties voor wooncirkels en Lang Leven Thuisflats, zoals het Menno Simonszhuys, die erop zijn gericht senioren langer zelfstandig in hun eigen omgeving te laten wonen. • We blijven in gesprek met bewoners, woningcorporaties en andere partijen om de knelpunten bij de realisatie van uiteenlopende woonvormen voor ouderen te inventariseren en te agenderen. • We verkennen alternatieve vormen van woningaanpassing, zoals de plaatsing van portiektrapliften. We gaan hierover in gesprek met woningcorporaties.
--	--

	- In Buitenveldert is begonnen met de pilot optoppen, waarbij onder meer wordt gekeken naar de mogelijkheden om seniorenwoningen toe te voegen aan bestaande gebouwen. Doelstelling 4.5: Ouderen in Buitenveldert voelen zich veiliger en zijn weerbaarder - Samen met de politie geven we voorlichting om ouderen weerbaarder te maken tegen financieel misbruik en babbeltrucs. We bieden ook preventietrainingen in buurthuizen en (verzorgings)instellingen, verstrekken samen met partners informatie in de openbare ruimte tijdens de koffiekarmomenten en met de Hop-On, Hop-Off-bus, en we verspreiden preventiemateriaal, zoals placemats en green graffiti met tips. - Tweemaal per jaar verschijnt in heel stadsdeel Zuid de nieuwsbrief <i>Senioren en veiligheid</i>. - Op voordracht van de politie vinden nazorgbezoeken plaats bij ouderen die slachtoffer zijn geworden van babbeltrucs. Waar nodig wordt (aanvullende) zorg geboden.
Gebiedsgerichte opgave sociaal 2025-2030	- In de wijken Buitenveldert-West en Buitenveldert-Oost wonen veel ouderen. Een vijfde van de bewoners is momenteel ouder dan 65 jaar. Ook wonen er relatief veel alleenstaande 65-plussers. De bereidheid om elkaar te helpen lijkt in deze wijken minder groot dan in andere wijken. - In Buitenveldert-West is het belangrijk om ondersteuning te bieden op de locaties waar veel ouderen wonen en daar aan te sluiten bij hun behoeften. In Buitenveldert-Oost wonen ouderen meer verspreid over de wijk. Deze ouderen zijn niet altijd voldoende in beeld en worden onvoldoende gestimuleerd om betrokken te blijven bij de buurt. - Niet al deze ouderen hebben een sterk sociaal netwerk om op terug te vallen. Zij hebben baat bij ondersteuning in de buurt, in het bijzonder geldt dit voor ouderen met dementie. Er is behoefte aan meer buurtgebonden vrijwilligerswerk en aan bewoners die een actieve bijdrage leveren aan het buurtnetwerk. Daarnaast is het belangrijk om hun mantelzorgers goed te ondersteunen. - In de buurten Buitenveldert-Zuidoost, Buitenveldert-Oost-Midden en Buitenveldert-Zuidwest wonen in aantal veel bewoners in een kwetsbare positie. Onder hen zijn ouderen, kinderen en jongeren. Veel bewoners kampen met gezondheidsproblemen, chronische aandoeningen en een verhoogd risico op sociaal isolement - Bewoners in heel Buitenveldert sporten en/of bewegen minder dan in de rest van Zuid. Voldoende bewegen is van belang om gezond op te groeien en vitaal ouder te worden. Beweging voorkomt ook significant het risico op vallen.

	• In Buitenveldert-West wonen in vergelijking met andere wijken in Zuid relatief veel ouderen tussen de 66 en 74 jaar met een minimuminkomen. • Overheid, instanties, bedrijven en het persoonlijk netwerk communiceren steeds meer digitaal. Groepen bewoners ontbreekt het aan voldoende digitale vaardigheden. Dit beperkt hun deelname aan de samenleving en treft vooral ouderen in Buitenveldert. Deze ouderen zijn ook vaker slachtoffer van babbeltrucs en digitale criminaliteit.
De Pijp, Rivierenbuurt	
Meerjarige gebiedsopgave	• De activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoeften van ouderen. • De openbare ruimte is meer toegankelijk en beter geschikt voor ouderen. • Ouderen worden beter geïnformeerd over voorzieningen waar zij gebruik van kunnen maken. • Meer ouderen zijn voldoende geïnformeerd en ondersteund om een passende woning te vinden in de buurt.
Uitvoeringsplan 2025	Doelstelling 2.2: De instroom van mensen met gestapelde problematiek monitoren en begeleiden Wat gaan we doen in de Diamantbuurt/ Burgemeester Tellegenbuurt? • We onderzoeken of we een woonzorgcirkel kunnen oprichten, naar voorbeeld van de Proeftuin d'Oude Raai. Doelstelling 2.3: De fysieke en sociale leefomgeving verbeteren • We onderzoeken de mogelijkheden om een fysieke ontmoetingsruimte te creëren voor volwassenen en senioren. Doelstelling 4.1: Activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoefte van ouderen Om meer inzicht te krijgen in de problematiek van ouderen gaan we door met de huisbezoeken, in samenwerking met woningcorporaties en SINA. • In het kader van de landelijke campagne 'Praat vandaag over morgen' worden in buurten met veel ouderen bijeenkomsten georganiseerd rondom thema's als wonen, zorg, vrijwilligerswerk, fit en vitaal zijn. • Samen met partners willen we de vitaliteit en veerkracht van ouderen vergroten. We faciliteren valpreventie cursussen en een passend sport- en beweegaanbod, creëren gelegenheden voor dagbesteding en betekenisvolle ontmoetingen, en verbeteren de toeleiding naar passende ondersteuning. • Voor ouderen met een migratieachtergrond zetten we extra in op netwerkversterkende activiteiten en intergenerationele ontmoeting.

	• Onze partners in de wijk besteden extra aandacht aan de verbetering van digitale vaardigheden. Doelstelling 4.2: Toegankelijke en beter op ouderen afgestemde openbare ruimte • Bij alle (her)inrichtingsprojecten in het gebied is een toegankelijke en inclusieve openbare ruimte voor ouderen en minder mobiele bewoners een van de speerpunten. • We stellen extra budget beschikbaar om de openbare ruimte toegankelijker te maken. • Samen met ervaringsdeskundigen brengen we moeilijk toegankelijke locaties in beeld en voeren we maatregelen door ter verbetering, zoals het verlagen van stoepranden, het veiliger maken van oversteekplaatsen en het tegengaan van hinderlijk geparkeerde fietsen. • We plaatsen (senioren)bankjes waar uitgerust kan worden. De gekozen locaties bevinden zich nagenoeg allemaal op looproutes van en naar voorzieningen waar ouderen veel van gebruikmaken. • In samenwerking met de GGD werken we aan het programma Vitaal Ouder Worden. Onderdeel hiervan is het creëren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. In 2025 beginnen we met de voorbereidingen in de omgeving van d'Oude Raai en brengen we in kaart welke locaties er nog meer in aanmerking komen. Doelstelling 4.3: Ouderen zijn op de hoogte van de voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken • In de <i>Krant Amsterdam</i> verschijnt driemaal per jaar de bijlage 'Prettig en gezond oud worden in Amsterdam Zuid', waarin activiteiten zijn opgenomen van onze welzijnspartners. Deze activiteitenkalender is zowel digitaal als fysiek te raadplegen. • We nemen deel aan bijeenkomsten en netwerken van ouderen. Zo kunnen we inventariseren waar ouderen behoefte aan hebben en hulp bieden bij het realiseren van initiatieven. We brengen het aanbod van activiteiten en voorzieningen onder de aandacht op locaties waar veel ouderen komen, zoals buurtkamers, Huizen van de Wijk en huisartspraktijken. • Stadsdeel Zuid is een pilotgebied voor de regeling 'Stadspas sportvergoeding 55+', bedoeld om sporten en bewegen in deze leeftijdscategorie te stimuleren. We zoeken samen met sportaanbieders naar manieren om de regeling extra onder de aandacht te brengen bij 55-plussers. Doelstelling 4.4: Ouderen krijgen voldoende informatie en ondersteuning om een passende woning te vinden in hun buurt
--	---

	• Om ouderen te stimuleren tijdig op zoek te gaan naar een geschikte woning en hun sociale netwerk uit te breiden, organiseren we in het najaar een informatiemarkt over wonen. Daarnaast zoeken we naar nieuwe manieren om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld met inloopbijeenkomsten of spreekuren. • We streven naar zorgzame en dementievriendelijke buurten, met bewoners die elkaar helpen en woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisatie die goed op elkaar zijn afgestemd. We verkennen mogelijke locaties voor wooncirkels en Lang Leven Thuisflats, die erop gericht zijn om senioren langer zelfstandig in hun eigen omgeving te laten wonen. Een van de locaties die we hiervoor op het oog hebben is d'Oude Raai. • We blijven in gesprek met bewoners(groepen), woningcorporaties en andere partijen om de knelpunten bij de realisatie van woonvormen voor ouderen te inventariseren en te agenderen. In samenwerking met woningcorporaties en de directie Wonen verkennen we nieuwe vormen van woningaanpassing, zoals de plaatsing van portiektrapliften. • Om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen, overleggen we met projectontwikkelaars over de realisatie van seniorenwoningen bij transformatieprojecten. Doelstelling 4.5: Ouderen voelen zich veiliger en zijn weerbaarder • Samen met de politie geven we voorlichting om ouderen weerbaarder te maken tegen financieel misbruik en babbeltrucs. We bieden ook preventietrainingen in buurthuizen en (verzorgings)instellingen, verstrekken samen met partners informatie in de openbare ruimte tijdens koffiekarmomenten en verspreiden preventiemateriaal, zoals placemats en green graffiti met tips. • Tweemaal per jaar verschijnt in heel stadsdeel Zuid de nieuwsbrief <i>Senioren en veiligheid</i>. • Op voordracht van de politie vinden nazorgbezoeken plaats bij ouderen die slachtoffer zijn geworden van babbeltrucs. Waar nodig wordt (aanvullende) zorg geboden.
Gebiedsgerichte opgave sociaal 2025-2030	• De ouderen in een kwetsbare positie en/of met een migratieachtergrond behoeven extra aandacht. Regelingen en ondersteuningsvormen zijn voor hen minder laagdrempelig. Belangrijk is dat deze ouderen op tijd bereikt worden zodat zij anticiperen op hun ouder worden. Daarbij wordt nog onvoldoende aangesloten bij de leefwereld van ouderen en wordt het persoonlijk netwerk nog niet voldoende betrokken. • Niet alle ouderen in dit gebied hebben een sterk sociaal netwerk om op terug te vallen. Zij hebben baat bij ondersteuning in de buurt, in het bijzonder geldt dit voor ouderen met dementie. Er is behoefte aan

	meer buurtgebonden vrijwilligerswerk en aan bewoners die een actieve bijdrage leveren aan het buurtnetwerk. Daarnaast is het belangrijk om hun mantelzorgers goed te ondersteunen. Ook beweging draagt bij aan vitaal ouder worden en voorkomt significant het risico op vallen.
Oud-Zuid	
Meerjarige gebiedsopgave	• De activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoeften van ouderen. • De openbare ruimte is meer toegankelijk en beter geschikt voor ouderen. • Ouderen worden beter geïnformeerd over voorzieningen waar zij gebruik van kunnen maken. • Meer ouderen zijn voldoende geïnformeerd en ondersteund om een passende woning te vinden in de buurt.
Uitvoeringsplan 2025	Doelstelling 2.3: De fysieke en sociale leefomgeving verbeteren Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt • Om de sociale cohesie in de buurt te versterken en eenzaamheid onder bewoners – met name bij senioren – tegen te gaan, zullen dit jaar minstens drie grote buurt evenementen worden georganiseerd, waar buurtgerichte initiatieven en vrijwilligersorganisaties zich kunnen presenteren. Ook bieden deze evenementen gelegenheid om elkaar te ontmoeten. De evenementen die in elk geval op stapel staan zijn Het Grote Winterfeest, een zomeractiviteitenprogramma en de Burendag. Doelstelling 4.1: Activiteiten en voorzieningen sluiten beter aan bij de behoeften van ouderen • Meer inzicht te krijgen in de problematiek van ouderen gaan we door met de huisbezoeken, in samenwerking met woningcorporaties en SINA. • In het kader van de landelijke campagne 'Praat vandaag over morgen' worden in buurten met veel ouderen bijeenkomsten georganiseerd rondom thema's als wonen, zorg, vrijwilligerswerk, fit en vitaal zijn. • Samen met partners willen we de vitaliteit en veerkracht van ouderen vergroten. We faciliteren valpreventie cursussen en een passend sport- en beweegaanbod, creëren gelegenheden voor dagbesteding en betekenisvolle ontmoetingen, en verbeteren de toeleiding naar passende ondersteuning. • Voor ouderen met een migratieachtergrond zetten we extra in op netwerkversterkende activiteiten en intergenerationele ontmoeting. • Onze partners in de wijk besteden extra aandacht aan de verbetering van digitale vaardigheden. Doelstelling 4.2: Een toegankelijke en inclusievere openbare ruimte

	• Bij alle (her)inrichtingsprojecten in het gebied is een toegankelijke en inclusieve openbare ruimte voor ouderen en minder mobiele bewoners een van de speerpunten. • We stellen extra budget beschikbaar om de openbare ruimte toegankelijker te maken. Samen met ervaringsdeskundigen brengen we toegankelijke locaties in beeld en voeren we maatregelen door ter verbetering, zoals het verlagen van stoepranden (onder andere op de Amstelveenseweg/Afroditekade), het veiliger maken van oversteekplaatsen en het tegengaan van hinderlijk geparkeerde fietsen. • We plaatsen (senioren)bankjes waar uitgerust kan worden. De gekozen locaties bevinden zich nagenoeg allemaal op looproutes van en naar voorzieningen waar ouderen veel van gebruikmaken. • In samenwerking met de GGD werken we aan het programma Vitaal Ouder Worden. Onderdeel hiervan is het creëren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Doelstelling 4.3: Ouderen zijn op de hoogte van de voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken • In de <i>Krant Amsterdam</i> verschijnt driemaal per jaar de bijlage 'Prettig en gezond oud worden in Amsterdam Zuid', waarin activiteiten zijn opgenomen van onze welzijnspartners. Deze activiteitenkalender is zowel digitaal als fysiek te raadplegen. • We nemen deel aan bijeenkomsten en netwerken van ouderen, waaronder de stadsdorpen en bewonersgroepen OK Bloomers en Doorzetters. Zo kunnen we inventariseren waar ouderen behoefte aan hebben en hulp bieden bij het realiseren van initiatieven. • We brengen het aanbod van activiteiten en voorzieningen onder de aandacht op locaties waar veel ouderen komen, zoals buurtkamers, Huizen van de Wijk en huisartspraktijken. • Stadsdeel Zuid is een pilotgebied voor de regeling 'Stadspas sportvergoeding 55+', bedoeld om sporten en bewegen in deze leeftijdscategorie te stimuleren. We zoeken samen met sportaanbieders naar manieren om de regeling extra onder de aandacht te brengen bij 55-plussers. Doelstelling 4.4: Ouderen krijgen voldoende informatie en ondersteuning om een passende woning te vinden in hun buurt • Om ouderen te stimuleren tijdig op zoek te gaan naar een geschikte woning en hun sociale netwerk uit te breiden, organiseren we in het najaar een Wooninformatiemarkt. Daar-aan zoeken we naar nieuwe manieren om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld met inloopbijeenkomsten of spreekuren. • We streven naar zorgzame en dementievriendelijke buurten, met bewoners die elkaar helpen en woningcorporaties en zorg- en
--	--

	welzijnsorganisatie die goed op elkaar zijn afgestemd. We verkennen mogelijke locaties voor wooncirkels en Lang Leven Thuisflats, die erop gericht zijn om senioren langer zelfstandig in hun eigen omgeving te laten wonen. In Oud-Zuid starten we met wooncomplex Brahmshof. • We blijven in gesprek met bewoners(groepen), woningcorporaties en andere partijen om de knelpunten bij de realisatie van woonvormen voor ouderen te inventariseren en te agenderen. • In samenwerking met woningcorporaties en de directie Wonen verkennen we nieuwe vormen van woningaanpassing, zoals de plaatsing van portiektrapliften. • Om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen, overleggen we met projectontwikkelaars over de realisatie van seniorenwoningen bij transformatieprojecten. Doelstelling 4.5: Ouderen voelen zich veiliger en zijn weerbaarder • Samen met de politie geven we voorlichting om ouderen weerbaarder te maken tegen financieel misbruik en babbeltrucs. We bieden ook preventietrainingen in buurthuizen en (verzorgings)instellingen, verstrekken samen met partners informatie in de openbare ruimte tijdens koffiekarmomenten en verspreiden preventiemateriaal, zoals placemats en green graffiti met tips. • Tweemaal per jaar verschijnt in heel stadsdeel Zuid de nieuwsbrief <i>Senioren en veiligheid</i>. • Op voordracht van de politie vinden nazorgbezoeken plaats bij ouderen die slachtoffer zijn geworden van babbeltrucs. Waar nodig wordt (aanvullende) zorg geboden.
Gebiedsgerichte opgave sociaal 2025-2030	• Het aantal ouderen in Oud-Zuid is hoog en zal verder toenemen. Niet alle ouderen hebben een sterk sociaal netwerk om op terug te vallen. Zij hebben baat bij ondersteuning in de buurt. Dit geldt in het bijzonder voor ouderen met dementie. Er is behoefte aan meer buurtgebonden vrijwilligerswerk en aan bewoners die een actieve bijdrage leveren aan het buurtnetwerk. Daarnaast is het belangrijk om hun mantelzorgers goed te ondersteunen. Ook beweging draagt bij aan vitaal ouder worden en voorkomt significant het risico op vallen. • Het aantal ouderen in een kwetsbare positie in de wijken Willemspark en Stadionbuurt is hoog. Belangrijk is dat deze ouderen tijdig bereikt worden zodat zij kunnen anticiperen op het ouder worden. In de Marathon- en Bertelmanpleinbuurt is sociaal isolement onder ouderen groter dan in andere buurten van Oud-Zuid. Zij ervaren vaak weinig regie over hun eigen leven en ervaren hun gezondheid als minder goed. • Er komt een relatief groot deel van de ouderen in Oud-Zuid rond van een minimuminkomen. Deze groep wordt nog onvoldoende bereikt met inkomens- en andere voorzieningen.

	• De overheid, instanties, bedrijven en het persoonlijk netwerk communiceren steeds meer digitaal. Het ontbreekt groepen bewoners aan voldoende digitale vaardigheden en dat beperkt hun deelname aan de samenleving. Dat geldt in Oud-Zuid met name voor ouderen.
--	--

Bijlage 2 Top 10 oudervriendelijke leefomgeving

Een top 10 voor een oudervriendelijke woonomgeving:

1. **Voorzieningen** (zoals winkels, apotheek, huisarts), zowel lopend als met de fiets/OV makkelijk te bereiken.
2. **Speciale looproutes** die de route van een wooncomplex naar de winkels aangeven zodat ook mensen met (beginnende) dementie de weg blijven vinden.
3. **Overzichtelijke openbare ruimte**: ruime stoepen zonder obstakels of losliggende stoeptegels, goede verlichting en veilige oversteekplaatsen.
4. **Openbare toiletten**: bijvoorbeeld informele en laagdrempelige plekken waar je naar toilet kan, kop koffie kan drinken en met vragen terecht kunt.
5. **Bankjes en tafels**: goed geplaatste bankjes op 100 a 125 meter afstand langs veelgebruikte looproutes, bij parken of speelplekken die het mogelijk maken om even te rusten of toevallige ontmoetingen faciliteren.
6. **Gemeenschappelijke tuin**: een buurtmoestuin of generatietuin kan een plek zijn waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.
7. **Buurtvoorziening**: ontmoetingsplek zoals een buurtkamer of bibliotheek waar ouderen met vragen terecht kunnen of deel kunnen nemen aan activiteiten.
8. **Toegankelijk openbaar vervoer**: bijvoorbeeld beschutte haltes en aangepast vervoer voor mensen die minder mobiel zijn.
9. **Verblijfsruimte met uitzicht op straat**: fysieke en sociale veiligheid is een belangrijk punt voor ouderen. Door op de begane grond verblijfsruimtes met uitzicht op straat te realiseren hebben gebruikers van de openbare ruimte het gevoel dat er 'meegekeken' wordt vanuit het gebouw. Dit vergroot het veiligheidsgevoel.
10. **Beweegtuinen**: dit zijn parkjes ingericht met allerlei laagdrempelige fitnessstoestellen. Dit kan ook langs wandelroutes worden gerealiseerd. De oefeningen kunnen ouderen zelf of onder begeleiding doen, en men ontmoet elkaar ook.

Bijlage 3 Kenmerken levensloopbestendige routes

Een overzicht waar een levensloopbestendige route aan kan voldoen:

- Brede, obstakelvrije stoepen met egale bestrating voor vrije doorgang van rollators en scootmobiel;
- Voldoende steun- en rustpunten, zoals bankjes (op juiste zithoogte) of leuningen;
- Vrije toegankelijke sporttoestellen;
- Verhoogde kruisingen, waardoor het doorgaande verkeer wordt geremd en er gelijkvloers kan worden overgestoken;
- Geen afvalcontainers en auto- of fietsparkeren direct bij belangrijke kruisingen, omdat het overzicht daardoor belemmerd wordt;
- Fietspaden die voldoende breed zijn voor scootmobiel;
- Kleurgebruik van de bestrating met heldere contrasten zodat slechtzienden het onderscheid tussen stoep, rijbaan en fietspad goed kunnen waarnemen;
- Een haagbeplanting kan een alternatief zijn voor de voor slechtzienden moeilijk te onderscheiden grijze betonpaaltjes om auto's van de stoep te weren;
- In sommige smalle straten kan het nodig zijn om een deel van de parkeerplekken op te heffen, ten gunste van meer vrije ruimte.
- Goede verlichting, ook op donkere winter namiddagen.